

Translating a Footballer's Autobiography

Timo Hilhorst
3015254
Lijsterstraat 86
3514 TE Utrecht
24 January 2010

Introduction

It is almost tradition, especially in Great Britain, for great sportsmen and sportswomen to publish an autobiography after, or sometimes even during, their careers. The majority of these works only appear in English, as not all British sportspersons are well-known abroad. Only the autobiographies of the greatest and most famous athletes are translated into other languages. For example, the autobiographies of Pelé, Tiger Woods, Maradona and David Beckham have all been translated into Dutch. Someone who, in my opinion, deserves the same status as these famous men is Gordon Banks, one of the greatest goalkeepers in the history of football. However, his autobiography *Banksy*, which he wrote with the assistance of Les Scott, has never been published in Dutch.

Sports Autobiographies

When translating an autobiography, it is very important to realise that this genre is different from both fictional writing and from other non-fictional writing. As Shen and Xu state in their article “Intratextuality, Extratextuality, Intertextuality: Unreliability in Autobiography versus Fiction”(2007), “[a]utobiography is an elusive and ambiguous genre that is very difficult to define”. However, they do use a definition of this genre, coined by Philippe Lejeune (1989:4): “Retrospective prose narrative written by a real person concerning his own existence, where the focus is his individual life, in particular the story of his personality.” This definition implies that the genre of autobiographies is somewhere between fictional and non-fictional writing. Autobiographers’ accounts are based on true events, but they are written from their own perspective, so one has to take into account the ‘blind spot’ people have

when reflecting on their own lives and personalities. Or, as Rick Shale – in his article “For Some Athletes, the Name of the Game is Telling a Good Story”(2009) – quotes James W. Pipkin: “In the best sports autobiographies there is a clear selection process that tells a fuller and richer story offering not just facts and statistics but an interpretation.” Moreover, Banks’s autobiography was first published in 2002 and most events he mentions occurred in the sixties and seventies of the twentieth century. He has to rely on his memories, which makes it very likely that some of his accounts are not exact accounts of what happened or that they are romanticised versions of the truth. In other words, an autobiography does not always represent the truth, it represents the autobiographer’s version of the truth.

The excerpt I translated holds a good example of how Banks’s memories are not completely accurate. After having read his account of the 1966 Home International match between Scotland and England, I decided to check the accuracy of Banks’s match report by watching the highlights of the match on www.youtube.com. According to *Banksy*, “[a]fter about fifteen minutes of frantic play Bobby played the ball into Geoff some twenty-five yards from the Scottish goal. Before the Scots could close him down, Geoff let fly and the ball sailed past the flailing arms of the Scottish keeper Bobby Ferguson.”(222) In fact, Geoff Hurst did not receive the ball from Bobby Charlton but from Alan Ball, and when he received the ball, Hurst was not positioned twenty-five yards from the Scottish goal, but well inside the Scottish penalty box, some twelve yards from Ferguson’s goal. Even Banks’s final remark is inaccurate, since Bobby Ferguson hardly moved when the ball went past him, so there were no ‘flailing arms’ involved. In terms of translating such an inaccurate account, however, I believe it is important to convey Banks’s vision on what happened during

that match to the target audience, regardless of the correctness or incorrectness of his statements.

Banks's Style

Banks does not use one particular style of writing in the excerpt I have translated, but rather adapts his style to the situation he aims to describe. When describing the city of Glasgow in the sixties, for example, he uses a style that verges on the poetical, although he does not always succeed in appropriately applying colourful, poetical language. In sentences like “[s]ome were just keels, like whale skeletons; others, gaunt hulls of rusty red smeared with rectangles of airforce-blue paint”(219), Banks uses metaphores (“like whale skeletons”) to allow the reader to visualise the Clydeside shipyards. In this case, the metaphore is quite clear and appropriate, but in sentences such as “[c]ome half five of an afternoon, out would spew the cloth-capped sprinters racing for the idling crocodile of Corporation buses”(219) it seems to me that he is trying too hard to write a pseudo-poetical description of this situation, which results in the use of highly artificial language.

Another style Banks adopts is the style of a sports journalist, or, to be more precise, the style of a football journalist. The excerpt in which he describes the Home International match against Scotland reads like a radio report of a football match. However, there is a small difference between the way Banks tells what happened during the match and the way a journalist would describe the action, since Banks tells his story from a goalkeeper's point of view. Also, as I have mentioned before, Banks relies on his own memories of what happened, which are not always accurate. This style is characterised by a mixture of short and long sentences full of football jargon,

like “Bobby Charlton once again put some daylight between the two sides when scoring with a typical guided missile, but still the Scots wouldn’t roll over” (222-223) and “[w]ith only a minute of the game remaining my heart skipped a beat when Jimmy Johnstone, who had given Kevin Newton a torrid afternoon with his jinking runs, turned Keith yet again and set up Willie Wallace, whose forehead smacked the ball wide of my left arm and goalward.”(223)

Like most autobiographies, *Banksy* is full of anecdotes. Banks covers a number of these anecdotes in the pages after the Scotland-England match report. These particular anecdotes are about funny or remarkable events that occurred while Banks was with the England squad. The stories are often structured like well built-up jokes, as becomes apparent from this example, in which Banks shows that England coach Alf Ramsey’s “attempts to appear better read than he actually was sometimes misfired.” (227)

Following an England training session prior to a game against Hungary at Wembley, the players were discussing with Alf who was the best club chairman. Jimmy hadn’t said much, so Alf asked him if he had any thoughts on the matter.

‘Not really,’ said Jimmy, ‘there’s small choice in rotten apples.’

‘I’m surprised that you, of all people, Jimmy, haven’t anything more worthwhile to say on the subject’, said Alf. ‘The English language is the most descriptive of all. Surely you can think of something more imaginative than, “There’s small choice in rotten apples.” English is the language of Shakespeare.’

‘That is Shakespeare,’ said Jimmy, much to Alf’s embarrassment. (227)

Again, it remains to be seen whether or not this event occurred exactly the way Banks describes it, but that is beside the point in the case of translating this text.

Banks's narrations give an insight in the class system in England in the sixties. The differences between people from different classes are not only displayed by mentioning where they are from or what education they received, but also, from time to time, by the way they 'speak.' This is not only the case for the Clydeside shipbuilders and other supporters of the Scottish team, whose utterances are displayed more or less phonetically and who use Scottish vernacular, like "[g]anna de ye lot the day, no mistakin', ye shandy-swiggin' southern bigheids"(220), but also for Alf Ramsey, for example, whose "plummy accent"(226) is characterised by the vocabulary and – even more so – the grammatical structures he uses. For example, in the 'Shakespeare-excerpt' mentioned above, Alf says "that you, of all people, Jimmy, haven't anything more worthwhile to say on the subject", where it would have been more common to say *don't have*, instead of *haven't*.

Translation difficulties

An autobiography is very personal, so producing a good translation can be very complex. It is important not only to convey the autobiographer's message and tell his stories, but also to maintain the writer's voice as much as possible. On top of that it is essential, as in any translation, to have a clear definition of the target audience, of who will be reading the translation. In the case of translating a British footballer's autobiography into Dutch, the target audience could be defined as people with an interest in an extensive knowledge of football in general and basic knowledge of British football. In practice, this means that the translator does not have to explain the

rules of football and is free to use football jargon. As the readers might not be experts on British football in particular, it might be necessary to mention, for example, that Hampden Park is in Glasgow, but terms like ‘Wembley’, ‘FA Cup’, and ‘4-3-3’ do not have to be explained, since they should be familiar to someone with some knowledge of football.

As Diederik Grit states in his article “De vertaling van realia”(1997), readers should not constantly be reminded of the fact that they are reading a translated text. The excerpt from Banks’s autobiography that I have translated contains a report of an international match between England and Scotland. In my experience as a reader of footballer’s autobiographies it is most important that an account of such an event reads like it was originally written in the language of the translation. People who decide to read a footballer’s autobiography are likely to be frequent readers of accounts of sports matches in their own language and could therefore be distracted or annoyed by a translation in which the football jargon of the original text is translated literally, instead of replaced by football jargon of the target language. It is, therefore, not always desirable to stick as close to the source text as possible, since the terms that are used to describe a football match in English are not always directly translatable into Dutch and vice versa. For instance, Banks at some point mentions a “thunderous low drive” (221), which could be translated into Dutch as *een keihard laag schot* or something similar. However, it would sound far more natural –more like an actual report of a football match in Dutch– to use the term *een keiharde schuiver*, even though this is not a direct translation of the source text.

Before one starts translating a text into another language, it is important to first make thorough analyses of both the source text and the target text, as Christiane Nord

(1999:236) states. According to Nord, translators should have a clear notion of the qualities of the original text and the function of the target text. Both these analyses can be read above, from a short introduction to who Gordon Banks is and the style in which he writes and the topics he writes about in the translated excerpt, to an analysis of the target audience. After this, translators can move on to the identification of specific difficulties they encounter when translating a text. As far as translation problems are concerned, Nord discerns four different types of problems: pragmatic problems, problems as a result of differences between conventions in source and target cultures, problems that are the result of differences in (grammatical) structures between source and target language and text-related problems.

When translating the excerpt of Banks's autobiography I came across a number of pragmatic problems, caused by "differences in the communicative situations in which the source text and the target text are embedded" (237). In other words, most of these problems occurred in situations where Banks's description of something does not convey the same message to the target audience as it does to readers of the original text, because the words used do not have the same connotations for readers from the target culture as for readers from the source culture. For example, on page 226 Banks says about Alf Ramsey that "[p]erhaps he felt that a plummy accent would help his cause when his name was being bandied about for the England job among the many Old Etonians on the FA." The term *Old Etonians* does probably not mean much to the majority of the target audience. Should the translator maintain this term, it would be necessary to explain it and thus change the flow of Banks's story, which should be avoided as much as possible. *Bobo's* is a term that often used in Dutch to describe people in high places in the world of sports. It is slightly more informal than *Old*

Etonians, but it does not interfere with the flow of Banks's account and it still remains clear why Alf Ramsey considered a plummy accent might make him more popular with the people in charge of the FA. However, the class connotation of *Old Etonians* is lost in translation. To me, this seems unavoidable, since this class distinction is not comparable to the situation in the Netherlands, and would therefore require an extensive explanation of the British class system. It is, however, a clear example of the pragmatic problems translators come across.

As the source text was written in English, in England, and is about the life of an English football player, it comes as no surprise that Banks uses conventions of English or British culture in his text. Distances, for example, are displayed in miles, yards and inches, instead of kilometers, meters and centimeters. When describing the action during the Scotland-England match, Banks writes that "Bobby played the ball into Geoff some twenty-five yards from the Scottish goal"(222). In this case it would be rather exotic to maintain the word *yards* in a Dutch translation. To make a translation in Dutch sound and flow more naturally, it is wise in most cases to convert concepts of distance like miles and inches to metric units. Sometimes this will mean that translators are forced to use a calculator to convert exact distances from the source text into the target text. In this case, however, the "twenty-five yards" in the source text are a rough estimation made by Banks, so the exact distance does not have to be converted by means of a calculation. An example of a case in which it is not necessary for the translator to intervene, because the concept used in the source text can be maintained, occurs on page 227, where Banks mentions "a record fee for a full back of £21,000". Thanks to Banks's way of formulating this sentence it is already clear that, even though transfer fees these days are much higher, the amount paid for

Ramsey in 1949 was a record. Moreover, most Dutch readers will have an idea of how much a pound is worth nowadays and will without doubt be able to imagine that a pound was worth much more in the forties. By maintaining the currency in the translation, the reader is reminded of the fact that this transfer occurred in Britain, so the local colour is preserved. I did decide, however, to alter the notation of the amount of money. First of all, in Dutch a full stop is used instead of a comma between the first two and the final three digits. Secondly, in my opinion, it is more advisable to spell out *pond*, which is Dutch for *pound*, instead of using the symbol, which might be too exotic for part of the target audience.

Differences in grammatical structures between a source language and a target language occur very often. However, these differences do not always cause problems when translating a text, as long as translators are aware of them. In Dutch, for example, the gerund is only used in specific situations and has a formal tone, whereas in English the gerund occurs frequently. On page 225, Banks writes: “[o]n entering my room I switched on the light and immediately knew I was in trouble with the boss.” *On entering* in this case is a good example of the use of a gerund in English. This construction does not sound overly formal or artificial. Should this grammatical structure be maintained in the Dutch translation (*mijn kamer binnengaande*), however, it would sound highly old-fashioned. The sensible thing to do here, is to replace the gerund with a simple past: *toen ik mijn kamer binnenging*.

Another important difference between English and Dutch as far as sports teams and the conjugation of verbs are concerned is that in English, a sports team is considered to be plural, whereas in Dutch it is considered to be singular (for example: *Arsenal concede a goal!* versus *Arsenal krijgt een doelpunt tegen!*). However, it is possible in

Dutch to use a plural verb form, as long as the sports team's name is not the subject of the sentence: *Wat heeft Ajax gedaan? Ze hebben gewonnen*. Again, translators are constantly faced with decision like these, but more often than not they are just part of the process and do not cause problems.

In the case of this particular text – but this probably goes for most texts – most translation difficulties are text-related problems. In other words, these are not problems that can be solved in the same manner for every translation. Translators are forced to rely on their own knowledge of source and target languages and their own creativity to solve these problems. On page 226, for instance, Banks refers to Alf Ramsey as “the quintessential ‘player’s man’.” This expression was particularly hard to translate. A literal translation was not an option, since *spelersman* sounds like he was married to one of the players. In order to come up with a satisfying translation, I have tried to translate the entire situation into Dutch. Foppe de Haan, a famous Dutch manager, has more or less the same qualities as Ramsey (as Banks describes him) and is also considered to be a *‘players’ man*. I then tried to think of the best way to describe him in Dutch, and the only term that sprang to mind was *vaderfiguur*. It does not have the exact same meaning as *player’s man*, but it does convey the idea a man who is warm and loving and strict at the same time.

The final translation problem I would like to discuss is the question of how to translate excerpts that are written in dialect, like the insults shouted towards the English players by the Scottish supporters. Luigi Bonaffini wrote an article about translating dialect literature. Although he focuses on the translation of Italian literature written mainly or entirely in dialect, he does make some valid points about translating dialect in general. First of all, Bonaffini argues that “[t]he strength of

dialect ... lies in its essential “otherness,” in its position of eccentricity with respect to the national language ...”(1997). Embedded in this statement lies the problem for translators, since it is not just the “otherness” that makes the use of dialect powerful, but also the cultural connotations of that specific dialect. To prove this point, he uses the example of *Huckleberry Finn*, which is written in English and in which dialect plays an important role. Transforming the dialect form of the source language into a dialect form of the target language is almost never the solution to this problem, because of “all the resulting problems of incongruity and misplacement.” This also goes for *Banksy*, because translating the Scottish sentences into a dialect of Dutch, like Twents, would be completely inappropriate. Apart from the fact that the translator would have to select a random dialect – as there is no Dutch equivalent of Scottish – it would almost certainly confuse the readers of the translation, who would probably wonder why people from Glasgow sounded like people from Enschede. In this case, there is no good solution to the problem of translating the Scottish dialect, since the power and cultural connotations of the source text cannot be translated into Dutch. The best option, in my opinion, is to translate these sentences into standard Dutch, while indicating with sentences like *met een zwaar Schots accent* that the Glaswegians do not speak in the same manner as Banks and his team mates. I do accept Bonaffini’s claim that “translating into a standard language, the translator cannot capture the eccentricity of vernacular speech, its function as an alternative, a non-normative deviation from the norm”, but I am afraid that any other option in this case is even worse.

All in all, I have attempted to create a translation that resembles the original text when possible, without constantly reminding the reader that the text was not

originally written in Dutch. Readers with basic knowledge of football should not have any difficulties understanding the football terms used in the translation. For an account of the choices I have made during the process of translating this excerpt, see the footnotes in the translation.

11. De klas(se)¹ van '66

Ik was blij dat ik het reguliere² seizoen 1965-66 zonder blessures wist af te sluiten. Ik deed niet minder dan 100 procent mijn best, maar ik had wel aldoor het aanstaande WK in mijn achterhoofd³. Leicester eindigde het seizoen positief⁴, met een 2-0 overwinning op West Ham United in een zeer vermakelijke wedstrijd op Filbert Street⁵. In het team van West Ham die dag speelde Bobby Moore, met wie ik verwachtte

samen te spelen op het WK. Geoff Hurst en Martin Peters speelden ook in die ploeg

- 1 The English word *class* has two meanings here. On top of the reference to a class of students it conveys that the 1966 England squad was very good, in other words, they had class. The Dutch word *klas* does only convey the first of these two meanings, but because of the addition of the suffix *-se* in brackets the second meaning is maintained.
- 2 The literal translation of *league season* is *competitieseizoen* or simply *seizoen*, but in Dutch football jargon *het reguliere seizoen* is used to refer to a league season that is followed by European- or World Championships.
- 3 *Mijn best* in Dutch conveys the meaning of both *effort* and *application*.
- 4 *On a high note* may sound a little more euphorical than *positief*. In this case, however, it is used to explain that although Leicester City experienced a reasonable but not spectacular league season –they finished seventh in the First Division with 49 points in 42 matches– they finished their season with a good result.
- 5 Most readers with some knowledge of English football will know that Filbert Street was Leicester City's stadium until they moved to Walkers Stadium in 2002. Apart from that, whether Leicester played West Ham at home or away in this case is not relevant enough to justify an intervention by the translator, explaining what and where Filbert Street was.

van ‘The Hammers’⁶. Geoff had toen pas een handjevol wedstrijden voor Engeland gespeeld en Martin werd gezien als wisselspeler⁷, maar wel een met behoorlijk veel potentie. Ik kon toen niet vermoeden dat beiden een cruciale rol zouden gaan spelen in verloop van het WK.

Geoff had in april van dat jaar pas zijn tweede interland gespeeld, in een schitterende ‘Home International’-wedstrijd⁸ tegen Schotland. Ter voorbereiding op de wedstrijd tegen Schotland trainden we op Somerset Park, de thuisbasis van Ayr United, en verbleven we in een nabijgelegen hotel. Op de ochtend van de wedstrijd kreeg ik een voorproefje van wat ons te wachten stond toen ik een van de portiers van

6 Most readers will know that ‘The Hammers’ is West Ham’s nickname and those who do not will most likely be able to draw this conclusion with the aid of the context and the use of the inverted commas, which signal that this is indeed a nickname. Again, an explanation by the translator is unnecessary.

7 The literal translation of *squad player*, *selectiespeler*, does not work in Dutch, because Banks uses this term to explain that Martin Peters was a part of the England squad, but was usually not included in the line-up. *Selectiespeler* in Dutch does not have the same meaning, because that term also refers to players who are included in the line-up.

8 The term *Home International* in this case does not refer to an international match played at home, but to a match between two countries within the United Kingdom. It would, therefore, be incorrect to use *internationale thuiswedstrijd* or *thuisinterland* or something similar in the translation, as England played this match away from home, in Scotland to be precise. The inverted commas signal that this is an exotic term.

het hotel vaarwel zei. Hij was erg attent en behulpzaam geweest tijdens ons verblijf en was de vijf pond fooi die ik hem had gegeven zeker waard.

‘Bedankt voor alles. Geniet van de wedstrijd,’ zei ik.

‘Ga toch heen!’⁹ Ik hoop dat we jullie verpulveren!’ reageerde de man met een zwaar Schots accent, waarna hij er met beleefde stem aan toevoegde, ‘O, en dank u voor uw fooi, Mr¹⁰ Banks.’

Hoewel er nog anderhalf uur te gaan was tot de aftrap, waren de straten richting Hampden Park in Glasgow¹¹ een kolkende massa van in tartan gehulde mensen¹². De teambus van Engeland baande zich pijnlijk langzaam een weg naar het stadion, en terwijl sommigen alleen naar ons loerden en velen ons uitjouwden, slingerden een behoorlijk aantal van hen beledigingen naar ons en sloegen met hun vuisten tegen de

9 *Awa'n boil ye heid!* (Away and boil your head) means something like *go away*, although it is less polite than that. To simply use *ga weg* in Dutch would not convey the same message, but *flikker toch op* or *donder toch op* is probably too impolite. Therefore, I chose to use *ga toch heen*, because that sounds commanding and is, in terms of politeness, somewhere between *ga weg* and *flikker toch op*.

10 By maintaining *Mr* in stead of *meneer*, the reader is reminded that this story is situated in Great Britain. It maintains the ‘couleur locale’.

11 The fact that Hampden Park is in Glasgow is not ‘common football knowledge’ in the Netherlands. Although Glasgow is mentioned later on in the text, it helps the Dutch reader that the location is mentioned the first time the stadium is mentioned.

12 According to Van Dale’s online dictionary, a possible translation of the word *humanity* is *mensen*. *Mensdom* or *mensheid* are other options, but these sound much more unnatural in this context in Dutch than in English.

zijkant van de bus. John Connelly begon zich ongemakkelijk te voelen, maar Bobby Moore suste zijn angst.

‘Maak je geen zorgen,’ vertelde Bobby hem, ‘dit is gewoon de traditionele manier waarop de Clydeside¹³ havenarbeiders¹⁴ de Engelse ploeg verwelkomen.’

In de jaren zestig domineerde de scheepsbouw het leven in Glasgow nog. De onoverdekte scheepswerven begonnen bij Greenock, vanwaar ze de Clyde kilometers lang omarmden¹⁵. Ik hoor nog steeds het karakteristieke geluid van de Clyde op volle toeren: een leger van hamers die echoën in de lege ruimten van scheepsrompen, het duivelse geratel van klinkhamers¹⁶, het plotselinge gegil van metaal dat gemarteld wordt in een wolk van vonken die terwijl ze vallen sterven van de kou.¹⁷ Je kon schepen zien hangen in stellingen vanaf Greenock tot in het hart van Glasgow.

13 Maintaining the term *Clydeside* in this case is the best option in my opinion. It

maintains the local colour and an explanation of the term is unnecessary, because the word is followed by *havenarbeiders*, which makes it clear that the term refers to the river Clyde.

14 Although *havenarbeiders* encompasses more than just shipbuilders, it is a term that is more common in Dutch than the term *scheepsbouwer*, and therefore makes the sentence sounds more natural. On top of that, from Banks’s description of the Clydeside shipyards it can be derived that these *arbeiders* build ships.

15 It seemed to me that this metaphore works as well in Dutch as it does in English, but to make sure I asked a number of people with extensive knowledge of the Dutch language to see if they agreed and they all did, so I maintained my original translation.

16 *Werkende klinkhamers* sounds very artificial in Dutch. As *at work* is a little superfluous in the original text too, I have decided to delete it part altogether.

Sommige daarvan bestonden¹⁸ alleen uit kielen, als walvisskeletten, anderen waren holle ruimen, roestbruin, besmeerd met rechthoeken van marineblauwe verf¹⁹. Ik zag enorme olietankers, kilometers lang leken ze wel, bijna klaar voor de champagnefles en met jaren in de Perzische Golf voor de boeg. Dit waren de scheepswerven van Billy Connolly en vakbondsactivist Jimmy Reid, blauw van de ketelpakken²⁰ en aangedreven door testosteron. Om half zes 's middags zwermden²¹ de sprintende arbeiders²² naar buiten in een race naar de wachtende slinger van gemeentebussen.²³

17 This sentence is a good example of Banks's attempts to write a poetic description of sounds and surroundings, as mentioned in the introduction. This sentence does not really 'work' in the translation, but neither does it in the original text.

Therefore, I have tried to keep the sentence structure intact, in order to maintain Banks's style.

18 *Daarvan bestonden* is added in the translation in order to create a more natural and flowing sentence in Dutch.

19 *Roestbruin* and *marineblauw* approach the terms in the source text as close as possible, without sounding artificial.

20 *Boiler-suit blue* is very hard to translate into Dutch. The literal translation of *boiler-suit* is *ketelpak*, which is suitable, since it calls up images of people who work on ships or docks. *Ketelpak-blauw* is not a construction that could normally be found in Dutch texts, so I decided to add the words *van de*.

21 *Spew* sounds as if the docks spew out the workers, but in this sentence the *cloth-capped sprinters* are the subject. The original text evokes the image of a swarm of workers, running out of the shipyards. Therefore, I considered *zwermden* to be the best option.

Terwijl we verder doordrongen richting Hampden scheen het ons toe dat al die Clydeside havenarbeiders op weg waren naar de wedstrijd, tezamen met een behoorlijk aantal andere ambachtslieden uit Glasgow. Ze waren met meer dan 135.000 man en daartussen kon ik niet één keer het vriendelijke gezicht van een Engeland-supporter ontdekken.

Weinig stadions in de wereld kunnen²⁴ aan Hampden tippen wat sfeer en fanatisme op de dag van een grote wedstrijd betreft. Het lawaai van de vuisten op de zijkant van onze bus kwam overeen met het lawaai van die scheepswerven – timmer, timmer, bons, een onophoudelijk kabaal dat zelfs iemand met de sterkste zenuwen²⁵ van zijn stuk kon brengen. Terwijl de gezichten vlak voor de ramen tevoorschijn kwamen hielden de beschimpingen aan.²⁶

22 According to Van Dale's online dictionary, *cloth-cap* is an adjective which means *proletarian* or *of the working man*. The best solution in Dutch was to turn the noun *sprinters* into an adjective (*sprintende*), and the adjective *cloth-capped* into a noun (*arbeiders*).

23 Another example of Banks's pseudo-poetic descriptions. See footnote 17.

24 Although a literal translation of *could* would be *konden* or *zouden kunnen*, the use of the present tense is more appropriate in Dutch in this case.

25 Using *iemand met de sterkste zenuwen* as a translation of *the strongest of constitutions* is not only an acceptable representation of the original text, but also a way to maintain the image of nerves, which is represented in the source text by *unnerve*.

26 A complex sentence to translate into Dutch, because a literal translation of *the faces jumped up at the windows* would be illogical in Dutch. The solution in this case is to at least convey the same message Banks conveys with this sentence, even

‘We maken jullie Sassenachs²⁷ af vandaag! We zullen jullie onthoofden!’²⁸

Ook door de spelers werd vurig uitgekeken naar Anglo-Schotse ontmoetingen.

Omdat we een Schotse manager hadden, speelden er gewoonlijk zes of zeven ballingen tegelijk in het eerste team van Leicester. Als Engeland zou verliezen zou ik gedoemd zijn tot een heel seizoen van meedogenloze kleineringen en plagerijen van deze triomfantelijke Schotten- en die plagerijen waren ook niet altijd even vriendschappelijk.²⁹ Zo was er een voorval tijdens een vijf-tegen-vijf-partijtje, waarbij Jimmy Walsh en ik elkaar zodanig op stang joegen dat we elkaar bijna te lijf gingen en Ian King en Davie Gibson ertussen moesten springen om ons uit elkaar te halen.³⁰ Dat gedrag was niet typerend voor ons, maar het laat zien hoe hoog de emoties nou eenmaal opliepen tussen Engelse en Schotse spelers voorafgaande aan een ontmoeting tussen de ‘oude vijanden’³¹.

though some of the imagery is lost.

27 *Sassenachs* could be translated with *Engelsmannen*, but by maintaining this term it becomes more clear that this is a way in which the Scottish supporters insult the English players and it gives the insults some more local colour. It is assumed that the reader understands what the word *Sassenach* means.

28 Another Scottish insult. See footnote 9.

29 These two sentences (‘For England to lose would doom me to a whole season of merciless chaffing and ribbing from these exultant Scots. It wasn't always friendly banter, either.’) are blended into one in order to make them sound more natural in Dutch.

30 See footnote 29.

31 It can be derived from the context that the *auld enemies* are England and Scotland, so there is no need for the translator to step in and explain this. Again, the inverted

De spelers waren vurig, maar de supporters grensden aan het hondsdolle. Toen we uit onze teambus stapten werd er met vuisten gezwaaid en er werden blikjes en flessen naar ons gegooid terwijl we door een spervuur van beledigingen naar de spelersingang renden.

‘We maken jullie af vandaag, als je dat maar weet, stelletje shandy-zuipende zuidelijke kwasten!’³²

En dat kwam van de steward³³ bij de deur.

‘Doen ze altijd zo?’ vroeg Geoff Hurst.

‘Nee,’ vertelde ik hem, ‘tegen de tijd dat we aftrappen gaan ze zich pas echt druk maken.’

Toen de teams het veld van Hampden opliepen was het geluid dat van de afgeladen tribunes kwam oorverdovend: de 135.000 in tartan gehulde zielen lieten niet alleen het hemelgewelf trillen met een collectieve tumultueuze brul, het leek of ze de hemel van oost naar west openspleten.³⁴ Na de officiële presentaties liep ik, pet in de hand, naar een van de goals voor de warming-up. Het was alsof ik werd begroet door tienduizenden woedende ganzen, zo erg was het onophoudelijke gesis dat overall om me heen weerklonk. Toen de wedstrijd begon werd het lawaai op de een of andere manier nog luider dan daarvoor. Denis Law speelde de bal terug naar Billy Bremner. Billy speelde hem vooruit naar Jimmy Johnstone en toen Jimmy een pijlsnelle solo
commas signal that this is an exotic term. There is no other translation for *auld* then *oud*.

32 Another Scottish insult. See footnote 9.

33 This could also be translated with *portier*, but since this event takes place at the stadium *steward* is more acceptable.

34 Yet another example of Banks’s pseudo-poetic descriptions. See footnote 17.

maakte, en diep op de helft van Engeland doordrong, donderde goedkeuring als een lawine van de tribunes naar beneden.

Alf Ramsey had gekozen voor een 4-3-3 formatie voor deze wedstrijd, hoewel hij dit later zou omzetten naar 4-4-2 voor het WK. Voor me stond een achterhoede³⁵ met George Cohen, Jack Charlton, Bobby Moore en Keith Newton. Het driemans-middenveld bestond uit Nobby Stiles, Bobby Charlton en John Connely, met Alan Ball, Roger Hunt en Geoff Hurst in de aanval³⁶.

Toen we het eerste offensief van de Schotten eenmaal hadden afgeslagen werd de wedstrijd rustiger. Roger Hunt van Liverpool werkte onvermoeibaar en maakte loopacties³⁷ richting de hoeken, waarmee hij de Schotse verdediging compleet uiteen trok en ruimte creëerde waar Bobby Charlton en John Connely van konden profiteren.

Het veld van Hampden was nogal van gras verstoken na een seizoen van constant gebruik (dit in tegenstelling tot Wembley³⁸). Hampden was de thuisbasis van Queen's Park, dat zowel de enige club in alle Britse competities die de pure amateurstatus

³⁵ *Back line* could be translated with *achterste linie* or *laatste linie*, but *achterhoede* is more natural in this context.

³⁶ Technically, the last part of this sentence is grammatically incorrect, but in this context it is not uncommon, both in English and in Dutch, for such a structure to occur. Since this structure is acceptable in this case, I have decided to stick to the source text.

³⁷ As stated in the introduction, it is most important that an account of such an event reads like it was originally written in the language of the translation. *Loopacties* is not a literal translation of *angled runs*, but it sounds more natural in an account of a football match in Dutch.

handhaafde, als de oudste voetbalclub van Schotland was, opgericht in 1867³⁹. Ik heb me vaak afgevraagd tegen wie ze dan in hemelsnaam speelden. (Dat soort vragen heeft me altijd geïnterigeerd. Ik heb ooit gelezen dat Baker Street het eerste Londense metrostation ooit was. Wat had het voor zin om er maar eentje te openen? dacht ik toen. Waar kon je dan naartoe?)

Feitelijk speelde Queen's Park in de jaren na de oprichting tegen Engelse ploegen en deed zelfs mee in de FA Cup⁴⁰, waarvan de finale twee keer bereikt werd, in 1884 en 1885. Ze verloren⁴¹ in beide gevallen van Blackburn Rovers. Queen's Parks gemiddelde bezoekersaantal in de jaren zestig lag rond de 1000. Hampden Park was tijdens de wedstrijd Schotland-Engeland een indrukwekkend gezicht, maar ik heb me vaak afgevraagd hoe het was om voor Queen's Park in dat holle stadion met zijn alpachtige⁴² tribunes te spelen als het bijna leeg was. De stemmen van de spelers moeten spookachtig hebben geëchoed in dat mooie oude stadion. Er was waarschijnlijk meer sfeer op de maan. Nu zat het tot de nok toe vol met 130 keer zoveel mensen.

38 *Wembley* is a world-famous football stadium, so there is no need to explain what Wembley is to the target audience.

39 See footnote 36.

40 The *FA Cup* is a world-famous cup competition, as well as the oldest football tournament in the world, so there is no need to explain what it is to the target audience.

41 As mentioned in the introduction, it is possible in this case to use a plural verb form.

42 *Alpachtige sounds* somewhat strange in Dutch, but so it does in English. Both in Dutch and in English, it does clearly convey the imagery of very steep, very high terraces, so it is appropriate in this case to apply a literal translation.

Hampden brulde toen Jim Baxter de bal naar Willie Wallace speelde, een meter of twintig van m'n⁴³ doel. De spits van Hearts nam de bal een paar meter mee en vuurde een keiharde schuiver af, waarvan de pure snelheid me bijna veraste. Ik gooide mezelf op de grond en wist in twee pogingen de bal naar mijn borst te verwerken⁴⁴. Terwijl ik daar het stof en vuil uit lag te spugen zag ik een paar schoenen en benen met blauwe kousen centimeters bij m'n gezicht vandaan. Ik keek omhoog en zag Denis Law, die met z'n handen de witte manchetten van de mouwen van z'n shirt vasthield en een dreigende grijns op z'n gezicht had.

'En ik zal hier elke keer zijn. Daar kun je van verzekerd zijn, Gordon, jongen,' zei hij, terwijl hij breed grijnsde⁴⁵. Ik wist dat Denis psychologische spelletjes aan het spelen was in de hoop me iets meer onder druk te zetten, maar ik wist ook dat hij zich aan z'n woord zou houden. Mocht ik een slippertje maken en de bal loslaten dan zou hij klaarstaan om hem in het net te leggen.

43 As this excerpt is written in an informal style, *m'n* is more appropriate than the slightly more formal *mijn*.

44 Again, the decision to use *verwerken* as a translation of *gather* instead of a more literal translation of the source text makes the translation sound more natural in the target language.

45 It might not be clear to the majority of the target audience what a *Cheshire Cat grin* looks like. The cat in *Alice in Wonderland*, renowned for its grin, is also called the Chesire Cat, or *Lachjeskat*, in some Dutch translations. However, this would probably still be unclear to the majority of the target audience. In this case, it is more desirable to delete this notion altogether than to maintain and explain it, because that would slow the story down.

Druk heeft me nooit beïnvloed, het hielp me alleen me te concentreren. Hoe belangrijker de wedstrijd, hoe meer er op het spel stond, hoe leuker ik het vond en, zo leek het, hoe beter ik speelde. Zoals Alf Ramsey me ooit zei, ‘Vaar wel⁴⁶ bij druk, Gordon. Je krijgt geen sap uit een sinaasappel totdat je erin knijpt.’

Hoewel hij pas zijn tweede wedstrijd voor Engeland speelde liet Geoff Hurst al de bekwaamheid zien waarmee hij nog veel zou bereiken in het internationale voetbal. Hij straalde zelfvertrouwen uit. Iedere keer dat Bobby Charlton aan de bal was stond Geoff te roepen dat hij ingespeeld moest worden. Elke spits wil de bal snel ingespeeld krijgen, hoe vroeger hoe beter. Bobby was daar de juiste man voor. Na ongeveer een kwartier hectisch voetbal speelde Bobby de bal naar Geoff, zo’n vijftwintig meter bij het Schotse doel vandaan. Voordat de Schotten hem aan konden pakken legde Geoff aan en zeilde de bal langs de zwaaiende armen van de Schotse keeper Bobby Ferguson. Toen de bal het net deed bollen kreeg ik een goede indruk van hoe het was om op Hampden voor Queen’s Park te spelen. Er heerste een bijna totale stilte. Hoewel ik zo’n tachtig meter bij hem vandaan stond hoorde ik Bobby Charlton schreeuwen: ‘Hij zit!’ Zijn stem was zo doordringend als die van een kroegzanger⁴⁷.

Roger Hunt scoorde een tweede doelpunt waardoor we op rozen zaten⁴⁸, maar dit was Schotland tegen Engeland en ondanks een achterstand van twee doelpunten

46 *Welvaren* is one of the possible translations of *to thrive*. Although it sounds highly old-fashioned in Dutch, it is an acceptable representation of Ramsey’s affected way of speaking.

47 The target audience probably has no concept of a *pub singer in Westminster Abbey* and it is more important in this case that Banks’s metaphore is clear. Therefore, deletion of *Westminster Abbey* is the best option, although some of the effect of the expression is lost.

zouden de Schotten blijven doorvechten tot het bittere einde. Roger voegde nog een doelpunt aan de score toe, maar Denis Law loste zijn belofte in en scoorde het eerste doelpunt voor de thuisspelende ploeg. Bobby Charlton zorgde weer voor afstand tussen de twee ploegen door te scoren met een karakteristieke kanonskogel⁴⁹, maar de Schotten weigerden nog steeds op te geven. Jimmy Johnstone van Celtic bracht Schotland terug in de wedstrijd met een goed intikkertje⁵⁰ en verkleinde de achterstand in de slotfase nog verder. Ik dacht dat ik me goed had opgesteld toen Jimmy langs Keith Newton en Jack Charlton draaide, maar Jimmy keek simpelweg op, zag waar ik stond en schampte de bal met grote bedachtzaamheid met de punt van z'n schoen. De bal draaide van me weg om daarna weer in z'n originele baan terug te keren en krulde in de verre hoek het net in. Ik had het niet voor mogelijk gehouden

48 There is no Dutch expression that is a literal translation of *put us in the driving seat*, but *op rozen zitten* has roughly the same meaning.

49 Again, this term is much more common in Dutch football jargon than a literal translation of *guided missile*.

50 *Een goed opportunistisch doelpunt* is a literal and acceptable translation of *a fine opportunist goal*. However, it will be hard for the audience to visualise such a goal. The term *opportunist goal* is often used to describe a close-range tap-in, something which might be described as a typical striker's goal. However, it could also be a goal scored as a result of wild long ball forward or as a result of a mistake in the opponent's defence. From Banks's match account, it remains unclear which kind of opportunist goal he is writing about. Watching the highlights of the match, available on www.youtube.com, it becomes clear that Johnstone's goal was a close-range effort, so *intikkertje* is acceptable here, because it gives the target text's audience a clearer picture of the goal.

dat een speler onder zoveel druk, op snelheid en met beperkt zicht op het doel (als hij dat al had) kon scoren. Maar Jimmy Johnstone deed het. Het was een geweldig doelpunt van een speler die gezegend was met een enorme hoeveelheid talent.

Met de achterstand teruggebracht tot 4-3 en vooruit geschreeuwd door de massa supporters, begon Schotland met een belegering. Met nog maar een minuut te spelen sloeg m'n hart een slag over toen Jimmy Johnstone, die Keith Newton een zware middag had bezorgd met z'n solo's, Keith opnieuw uitkapte en Willie Wallace in stelling bracht, die de bal met z'n voorhoofd langs mijn linkerarm en richting het doel sloeg. De mensen op de overvolle tribunes gingen op hun tenen staan⁵¹. Ik vreesde het ergste, maar toen was daar de iele Nobby Stiles, die zich zover in de lucht uitstreckte als zijn ledematen het toestonden om de bal van de lijn te koppen.

'Goa-ohhhhhhhhh!' kreunden 135.000 stemmen in koor.

Nobby was de held van de dag⁵² voor Engeland. Daarbovenop bespaarde de bal die hij in de laatste minuut van de lijn haalde elke Engelse speler een jaar van genadeloze pesterijen van Schotse ploeggenoten. Alleen daarvoor had ik hem al kunnen omhelzen.

Het schelle geluid van de scheidsrechtersfluit luidde het eind van de vijandelijkheden in. Het was mijn eerste overwinning op de Schotten op het hoogste internationale niveau in vier pogingen en dat gold ook voor Alf Ramsey. De Schotse zeepbel was uiteengespat en de vloek van Hampden, waar Engeland sinds 1958 al niet meer had weten te winnen, was overwonnen. De nauwe samenwerking tussen Bobby

51 In Dutch, it would be very awkward to write that *de tribunes op hun tenen gingen staan*, but that problem is solved by adding *de mensen op*.

52 *Nobby redde de dag* or something similar would sound very artificial in Dutch.

Nobby was de held van de dag is far more natural and conveys the same message.

Charlton en Geoff Hurst was opvallend, aangezien het pas de tweede wedstrijd was geweest dat ze samenspeelden. Jimmy Greaves had de wedstrijd vanwege een blessure gemist en zijn terugkeer kon ons alleen maar beter maken.

Deze overwinning liet ook aan Alf Ramsey zien dat Engeland sterk was in de breedte⁵³ en over goede alternatieven beschikte. De moed en toewijding die we tentoon hadden gespreid tegen een zeer goed Schots elftal prikkelde de ploeg en versterkte onze overtuiging dat we op het WK een ploeg zouden zijn om rekening mee te houden. Alf hield ervan als zijn spelers pit toonden en lieten zien dat ze zich zelfs door de meest vijandelijke ontvangst niet lieten intimideren. Schotland in vol ornaat in die sfeer op Hampden was met het oog op het komende WK een zware test geweest⁵⁴, en die hadden we doorstaan, misschien niet met vlag en wimpel, maar dan toch zeker eervol.

Er waren twee dingen die Alf niet tolereerde van zijn spelers: ongedisciplineerdheid en zelfgenoegzaamheid. Wie zich niet aan de regels hield werd eruit gegooid⁵⁵. Ik zou

53 Another difference between English and Dutch. If a team has plenty alternatives to compensate for injuries and suspensions of important players, they are strong *in depth* in English, but *in de breedte* in Dutch.

54 Perhaps not as colourful as *a severe test of our credentials as an international side*, but a translation of this expression would sound very artificial in Dutch, so deletion was the best option. In order to maintain the idea that it was a test in relation to the upcoming World Cup, I added *met het oog op het komende WK*.

55 Again, the language in the translation is not as colourful as the language in the original text, but it does convey the same meaning. Both *toe the line* and *out on his ear* do not have a fitting Dutch equivalent.

mezelf nauwelijks een rebel willen noemen – sterker nog, ik was altijd volledig toegewijd – maar zelfs ik kreeg op een gegeven moment, in 1964, een disciplinaire waarschuwing aan m'n broek.

Het gebeurde vlak voor de groep uit Engeland zou vertrekken voor een wedstrijd tegen Portugal in Lissabon. De wedstrijd stond gepland voor 17 mei, iets meer dan een week na het einde van een lang en vermoeiend seizoen in Engeland. Het Engelse team had zich meteen na de laatste competitiewedstrijd verzameld in ons⁵⁶ gebruikelijke hotel in Lancaster Gate. We hadden nog een paar dagen tijd⁵⁷ te doden voordat we naar Portugal vertrokken en velen van ons waren ongeduldig, maar Alf's regels stonden het niet toe dat we 's avonds een stap buiten het hotel zetten. Ik had mezelf neergelegd bij alweer een avond in m'n kamer opgesloten zitten met een krant of een boek, toen Jimmy Greaves en Bobby Moore op m'n deur klopten. Jimmy zei

56 The use of *ons* might seem a little strange, as the subject of the sentence is *the England team* and not *our team* or *my team*, but that is equally strange in the source text. In this case, I deemed it unnecessary to interfere with Banks's text, because it does clearly convey the same message and because this ungrammatical use of *our* is part of Banks's style of writing. Moreover, the use of *our* or *ons* does make it clear that Gordon Banks was actually part of that *England team*.

57 The expression *to kill time* has a literal equivalent in Dutch, but it is impossible to say *een paar dagen doden* in the target language of the translation, so the addition of the word *tijd* was needed to form a correct expression.

dat hij en Bobby en een paar andere jongens even een vlug biertje gingen doen⁵⁸. Of ik zin had om met ze mee te gaan? Dat hoefden ze geen twee keer te vragen.

Ons kleine groepje bestond uit Jimmy, Bobby, Johnny Byrne, George Eastham, Ray Wilson, Bobby Charlton en mijzelf. Jimmy had ons ervan overtuigd dat het geen kwaad kon om een paar biertjes te gaan drinken. Hij kende een rustige kroeg vlakbij en daar gingen we heen. Natuurlijk werden we herkend zodra we binnenkwamen, maar niemand viel ons lastig of kwam zelfs maar op het idee om te pers in te lichten. In die tijd kampeerde de pers niet de hele dag op de drempel van ons hotel (ze stuurden maar een enkele journalist om de wedstrijden te verslaan), dus we hadden er vertrouwen in dat ons kleine uitstapje onopgemerkt zou blijven. Daarbij beschouwde niemand de aanblik van spelers van het Engels elftal die rustig wat aan het drinken waren als iets ongewoons of nieuwswaardigs.

Tegen de tijd dat de laatste ronde werd aangekondigd hadden we een paar biertjes op, waarbij Bobby Moore en ik ieder een rondje hadden gegeven. Jimmy G stond er echter op dat hij ook een rondje zou geven. Hij wist nog wel ‘een kleine bar iets verderop’. We volgden Jimmy en al snel bevonden we ons in een hoekje van knusse kleine ruimte waar we onze avond vrolijk konden voortzetten. Het was zelfs zo aangenaam dat we de tijd uit het oog verloren. Het was al één uur ’s nachts geweest toen we alle zeven schaapachtig naar onze eigen kamers glipten en dachten dat we ermee weg waren gekomen.

Toen ik mijn kamer binnenging deed ik het licht aan en wist ik meteen dat ik een probleem met de baas had. Daar, op mijn kussen, lag mijn paspoort. (Elke speler

⁵⁸ The choice to use *een biertje doen* instead of *een biertje drinken* was made because the former is approximately as informal as *going for a quick pint*, whereas the latter is a bit more formal.

moest zijn paspoort bij aankomst inleveren bij Alf, die ze in bewaring nam.) Hij had onze kleine escapade klaarblijkelijk ontdekt en het paspoort op het kussen was een boodschap aan mij dat mijn plaats op de reis naar Portugal verre van zeker was. Ik was nog steeds mijn gedachten op een rijtje aan het zetten toen de deur openging en de anderen naar binnen liepen, allemaal met hun paspoort in hun hand.

De volgende ochtend aan het ontbijt zei Alf niets over het incident. Sterker nog, hij sprak er niet over tot na onze laatste trainingssessie in Lissabon. Toen de sessie tot een einde kwam zei Alf: ‘Ik geloof dat er zeven van jullie zijn die nog even willen blijven voor een gesprekje met mij, is het niet?’

Als ik genoeg spelers bij me had zou niet een van jullie een shirt krijgen tegen Portugal,’ zei Alf streng. ‘Beschouw dit als een waarschuwingsschot⁵⁹. Zoiets als wat er gebeurd is in Londen voordat we weggingen tolereer ik niet. Jullie zijn hier om je werk te doen – voor jullie land – en ik ook. Dank u heren, ik kijk uit naar de wedstrijd tegen Portugal in de wetenschap dat wat er van de week gebeurd is nooit herhaald zal worden.’

We hadden geen waarschuwingen⁶⁰ meer nodig. Het was behoorlijk duidelijk dat onze internationale carrières voorbij zouden zijn als we nog een keer ons boekje te buiten⁶¹ zouden gaan. Gelukkig behaalden we een opmerkelijke 4-3 overwinning op

of this term does not change the meaning of the expression, nor does it become any stronger or weaker.

59 The expression *across the bows* does not have a Dutch equivalent, but the deletion

60 In English, *warning* in this case is singular, but this would sound strange in Dutch, so a transformation from singular to plural is needed here.

61 The expression *to overstep the mark* does not have a literal equivalent in Dutch, but *zijn boekje te buiten gaan* has the same meaning.

de Portugezen, met een hattrick van Johnny Byrne en een goal van Bobby Charlton. Hoewel ik drie doelpunten had doorgelaten, had ik er naar mijn mening nog twee voorkomen en ik verliet het veld tevreden met mijn prestatie. Alf dacht daar echter anders over. Hij passeerde me voor de volgende wedstrijd tegen Ierland.

Naast slechte discipline had Alf een grote hekel aan spelers die hun plaats in het team als vanzelfsprekend zagen. Ik ben nooit zo zelfgenoegzaam geweest, maar Alf liet geen mogelijkheid voorbijgaan om ervoor te zorgen dat dat ook zo bleef. Na een wedstrijd verliet ik ons hotel om de reis huiswaarts naar Leicester te beginnen toen ik hem op de parkeerplaats tegenkwam. ‘Tot ziens, Alf,’ zei ik, terwijl ik hem naar hem zwaaide⁶². Alf nagelde me aan de grond⁶³ met een koude, doordringende blik. ‘Is dat zo?’ zei hij.

Het is algemeen bekend dat Alf lessen in redekunst genomen had. Ik weet niet waarom. Misschien had hij het gevoel dat een geaffecteerd accent hem zou helpen bij de bobo’s van de voetbalbond als hij kandidaat⁶⁴ zou zijn om de nieuwe bondscoach van Engeland te worden. Alf was een manager die wist dat hij nooit ‘een van de

62 In Dutch, it is impossible to *wave someone goodbye* (*iemand vaarwel zwaaien* does not exist). There is the expression *iemand uitzwaaien*, but that does not fit in this case, because *uitzwaaien* means that the person who waves does not move, and the person who is waved at goes away. Here, Banks and Ramsey are both about to leave, so the best option is to delete *goodbye* in the translation.

63 The expression *to nail someone* does exist in Dutch, but it needs the addition *aan de grond* in order to be correct.

64 In this case, the translation is more formal than the original text, but there is no Dutch equivalent of *his name was being bandied about*. Again, the denotations of the two terms are roughly the same and the flow of the story does not change.

jongens' zou kunnen zijn en zijn accent hielp hem om zich van de spelers te onderscheiden. Hij had echter geweldig veel verstand van voetbal⁶⁵, was volledig toegewijd, af en toe gesloten, maar vaak gevat en warm. Zijn staat van dienst als bondscoach van Engeland spreekt voor zich. Van de 113 wedstrijden onder zijn leiding verloor Engeland er maar 17. Soms leek hij koud en afstandelijk, maar ik ken geen speler die onder hem gespeeld heeft die geen grote genegenheid koestert voor Alf Ramsey, de typische 'vaderfiguur'.

Af en toe leek het alsof Alf er alles aan deed om zijn eenvoudige achtergrond niet prijs te geven, hoewel hij zich niet schaamde voor z'n afkomst en hij zeker geen snob was. Misschien voelde hij zich genoodzaakt op z'n hoede te zijn in de buurt van officials van de voetbalbond, die wellicht neer zouden kijken op zijn afkomst uit Essex⁶⁶. Zijn vader had een akkertje in Dagenham in de jaren twintig, vanwaar hij hooi en stro verkocht aan zuivelbedrijven en de verschillende bedrijven die nog met paard en wagen bezorgden. Alf's eerste baan was als koerier voor Dagenham Co-op in 1935. Dit bleef hij doen tot hij werd opgeroepen voor dienstplicht.

65 A literal translation of *brilliant footballing mind* (*briljant voetbalverstand*), sounds highly artificial in Dutch. Although the term *voetbalverstand* is used from time to time, it is far more common to use *verstand van voetbal*.

66 It is conceivable that readers of the translation do not have a notion of an *Essex upbringing*, but the context makes it clear that it is not an upper-class upbringing, because Banks suggests that "people might look down their noses" at it, so there is no need for the translator to further explain the term. *Essex opvoeding* sounds quite strange in Dutch, so the most natural option was to change that to *afkomst uit Essex*.

Het was tijdens zijn tijd in het leger dat hij z'n eerste wedstrijd speelde voor Southampton, de club waar hij voor tekende toen z'n dienstplicht erop zat. In 1949 werd hij verkocht aan Tottenham Hotspur voor een toenmalig recordbedrag voor een back van 21.000 pond. Hij speelde tweeëndertig keer voor Engeland en was een sleutelfiguur in de 'push-and-run'-ploeg⁶⁷ van de Spurs die in 1952 onder Arthur Rowe kampioen van Engeland werd. Ondanks dat hij alleen een basisopleiding had was hij intelligent en een gretig lezer, hoewel hij bij zijn pogingen om meer belezen over te komen dan hij was, soms door de mand viel.

Jimmy Greaves had een vergelijkbare Oost-Londense achtergrond, maar had een uitgebreidere opleiding genoten en was zelfs klassenoudste⁶⁸ geweest op zijn school. Nadat hij van school ging werkte Jimmy voor de *Sunday Times* totdat Chelsea langskwam en hem een kans in de voetbalwereld gaf.

Na een trainingssessie van Engeland, voorafgaande aan een wedstrijd tegen Hongarije op Wembley, waren de spelers met Alf aan het discussiëren over wie de beste clubvoorzitter was. Jimmy had nog niet veel gezegd, dus Alf vroeg hem of hij nog ideeën over deze kwestie had.

67 This term does not have to be explained by the translator, because Banks does this himself later in the sentence. The term 'push-and-run' should not cause any problems the majority of the target audience.

68 In the Dutch educational system, there is no such thing as a *head boy* or a *head girl*. *Klassenoudste* can be used as an approximation of the English term. By using the literal translation, *hoofdmonitor*, which is very exotic in Dutch, more of the local colour would be preserved, but a large number of Dutch readers might be forced to use a dictionary, which is of course not desirable.

‘Niet echt,’ zei Jimmy, ‘er is weinig keus tussen rotte appels⁶⁹.’

‘Het verbaast me dat uitgerekend jij, Jimmy, niets waardevollers over dit onderwerp te zeggen hebt,’ zei Alf. ‘Het Engels is de meest descriptieve taal die er is. Je kunt vast wel iets fantasievollers verzinnen dan “Er is weinig keus tussen rotte appels.” Het Engels is de taal van Shakespeare.’

‘Dat is Shakespeare,’ zei Jimmy, tot Alfs grote schaamte.

⁶⁹ This is a quote from Shakespeare’s *The Taming of the Shrew*, uttered by Hortensio.

Since a Shakespeare-quote is used in the source text, I decided to use a quote from an official translation of *The Taming of the Shrew*. In *Het temmen van een feeke* (translation by Hafid Bouazza) the expression is translated as *er is weinig keuze tussen rotte appels* (page 29).

Works Cited

- http://hubpages.com/hub/thejockspot_awa_and_bile_yer_heid
<http://surfdiensten.vandale.nl.proxy.library.uu.nl/>
<http://www.answers.com/topic/small-choice-in-rotten-apples>
<http://www.bol.com>
<http://www.lcfc.com/page/StadiumHistory/0,,10274~432446,00.html>
<http://www.leicestercityyears.com/years/1960-1965statistics.htm>
<http://www.oed.com.proxy.library.uu.nl/>
<http://www.youtube.com/watch?v=F01b-h8sbqw> (highlights Scotland-England 1966)
- Banks, Gordon. *Banksy, The Autobiography*. Penguin Group, London, 2003. Pages 218-227.
- Bonaffini, Luigi. "Translating Dialect Literature", from *World Literature Today*; 1997, Vol. 71 Issue 2. Page 279-289.
- Grit, Diederik. "De vertaling van realia", from *Denken over vertalen*. Uitgeverij Vantilt, The Netherlands, 2004. Pages 297-286.
- Nord, Christiane. "Tekstanalyse en de moeilijkheidsgraad van een vertaling", from *Denken over vertalen*. Uitgeverij Vantilt, The Netherlands, 2004. Pages 235-242.
- Shale, Rick. "For Some Athletes, the Name of the Game Is Telling a Good Story", from *Phi Kappa Phi Forum*, 2009.
- Shakespeare, William (translation by Hafid Bouazza). *Het temmen van een feeks*. Prometheus, The Netherlands, 2005. Page 29.
- Shakespeare, William. *The Taming of the Shrew*. 1593. i. i. Line 129.
- Shen, Dan and Xu, Dejin. "Intratextuality, Extratextuality, Intertextuality: Unreliability in Autobiography versus Fiction", from *Poetics Today*. Porter Institute for Poetics and Semiotics, 2007. 28:1, pages 44-87.
- Storry, Mike and Childs, Peter. *British Cultural Identities*. Routledge, United Kingdom, 2002.

VERKLARING: INTELLECTUEEL EIGENDOM

De Universiteit Utrecht definieert het verschijnsel “plagiaat” als volgt:

Van plagiaat is sprake bij het in een scriptie of ander werkstuk gegevens of tekstgedeelten van anderen overnemen zonder bronvermelding. Onder plagiaat valt onder meer:

het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens of verwijzing;

het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;

het parafraseren van bovengenoemde teksten zonder verwijzing. Een parafrase mag nooit bestaan uit louter vervangen van enkele woorden door synoniemen;

het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;

het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;

ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;

het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

Ik heb de bovenstaande definitie van het verschijnsel “plagiaat” zorgvuldig gelezen, en verklaar hierbij dat ik mij in het aangehechte essay / werkstuk niet schuldig heb gemaakt aan plagiaat.

Naam: Timo Hilhorst

Studentnummer: 3015254

Plaats: Utrecht

Datum: 24 January 201037

Handtekening: